

mejerierne, idet Medlemmerne skulde faa den noget som 10—20—30 Kr. pr. Ko til Mejeriets Anlæg, og for denne Sum staa Medlemmerne i Forvejen med solidarisk Ansvar. Man har altsaa noget lignende i Forvejen. Hvis man kunde faa en Lov som denne ud og kunde komme til at benytte den paa en saadan Maade, at man kunde knytte den til det bestaaende, vilde man kunne faa Gavn af den, thi jeg tror, at Folk da ikke vilde være saa bange for det solidariske Ansvar, men, hvis man prøver paa at rejse Foreningerne paa anden Maade, tror jeg ikke, der vil blive ret mange af dem. — Det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds har allerede udtalt sig om nogle Smaating i Lovforslaget. Jeg synes ogsaa nok, at f. Eks. § 1, Litra d, hvori der staar: „Ved Optagelsen ansætter Bestyrelsen det vedkommende Medlems Nolsbrug til en Laanværdi, der angives som det Antal store Kreaturer, der normalt kan holdes paa den paagældende Ejendom“, kunde være heldigere affattet. Jeg ved ikke, om det er et heldigt Udtryk at sige „det Antal store Kreaturer“, thi Sprogbrugen kan maasse her være noget forskellig i de forskellige Provinser. Hvad forstaar man ved Kreaturer? Paa Bornholm omfatter dette Udtryk ikke alene Kvæget, men ogsaa Hestene, og det samme kan maasse være Tilfældet andre Steder. Jeg tror, det vilde være rigtigt nærmere at betegne, at man ved Udtrykket „store Kreaturer“ mener Kvæg. Maasse kan man ogsaa tage Hestene med, men det er vist ikke Meningen her, at de skulle tages med. Dernæst burde der vist være en Aldersgrænse, f. Eks. 2 Aar eller lignende, saa at det altsaa kom til at omfatte Køer, Kvier, Tyre og Stude paa 2 Aar og derover. Jeg tror, at det vilde være heldigt, at man fik det nærmere præciseret. Jeg er for Resten ogsaa ganske enig med det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds i, at Laansummen 5,000 Kr. til et enkelt Medlem mulig er noget for høi, men der have de forskellige Foreninger jo Ret til selv i Statutterne at bestemme, hvor højt de ville gaa, selv om denne Grænse sættes i Loven som den højeste. — Under Litra h. bestemmes det, at Renten ikke maa overstige 4½ pCt., jeg kunde for Resten ønske den sat ned til 4½ pCt.; jeg tror endda, at det kan gaa. Men, som sagt, disse ganske smaa Ændringer, som maasse kunne gøres i Lovforslaget, og som jo ogsaa nok ville komme frem i Udvalget, skal jeg ikke videre opholde mig ved, de betyde jo i og for sig ikke stort. Men navnlig dette Spørgsmaal kunde jeg ønske at den højterede Landbrugsminister vilde udtale sig om: hvorvidt han mener, at

man paa denne Maade kunde se at knytte disse Forfudsforeninger til vore Andelsmejerier, saaledes at man altsaa kunde tilvejebringe Betingelser for at faa dem i Gang; og jeg er, som jeg nævnte, sikker paa, at Folk i saa Fald ikke ville være saa bange for det solidariske Ansvar, fordi man ved den af mig nævnte Ordning opnaar den store Fordel, at hvert Medlem af Foreningen hver eneste Dag kan komme til at afdrage paa sin Gæld til disse Forfudsforeninger gennem sin Mælkeleverance til Mejeriet. Det er navnlig dette Spørgsmaal, jeg ønsker at faa besvaret.

Chr. Rasmussen: Der har i mange Aar lydt og lyder endnu Klager over, at Landbruget lever under uheldige Tilstande, og der fremkommer jævnlig Klager over, at det er bethyget med Gæld. Der er ogsaa adskillige Gange fremkommet Forslag, som have taget Sigte paa at hjælpe paa denne uheldige Tilstand, Forslag, som ere gaaede videre, end de fleste af Folkets Repræsentanter have kunnet følge med. Fremkomsten af disse Forslag har bevist, at Tilstanden for Landbruget maa være yderst uheldig, at det maa være ganske uheldige Forhold, som det besiddende Landbrug lever under. Det Forslag, som i Dag foreligger paa Tingets Bord, beviser jo ogsaa, at det maa være særlig galt fat med det besiddende Landbrug, thi medens det tidligere har været Tilfældet, at Landmændene have maattet laane i deres Gaarde, Besætning o. s. v., saa tager det foreliggende Forslag jo Sigte paa, at Landmændene ogsaa skulle være nødt til at laane i den Sæd, som endnu ikke er kommen frem af Jorden. Forholdet efter det foreliggende Forslag er jo nemlig det, at Landmanden skal kunne laane til at købe Saaæd, naar han skal tilsaa sin Jord, og derefter skal han leve i Haabet om, at Høsten maa blive saa god, at han kan tilbagebetale det Laan, han har faaet. Dette her viser altsaa, at Landmændenes Forhold ere slette, og dette beviser — hvis man da kan tro Lovforslaget — at de maa være endnu slettere, end man hidtil har tænkt. Det er lidet lytkelige Tilstande, dette Forslag opruller, naar man altsaa ser, at Landmanden skal laane i Haab om, at han vil komme til at høste saa meget, at han kan betale Laanet tilbage, og at han skal være saa uheldig stillet, at han ikke kan drive sin Gaard, uden at han skal være nødt til at stole paa andres Hjælp. Dette er særdeles uheldigt, og det beviser, at Privatkapitalismen maa have faaet et langt større Tag ogsaa i vor Landbefolkning, end man skulde tro, det beviser, at den Magt, Privatkapitalismen